

УТВЪРЖДАВАМ,

ИНЖ. ЕКАТЕРИНА АСЕНОВА

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

**СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН
ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ
"ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"
2022-2025 г.**

гр. София, 2022 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Стратегическият план за дейността на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ) за периода 2022 – 2025 г. е документ, чрез който Агенцията определя дългосрочните приоритети в своята дейност.

Настоящият Стратегически план доразвива и надгражда предходния дългосрочен план за дейността на ИА ГИТ за периода 2018 – 2021 г., отчита и отразява целите на Стратегическия план на Министерството на труда и социалната политика за периода 2022 – 2025 г., Националната програма за безопасност и здраве при работа 2022 – 2024 г., Стратегията по заетостта на Република България 2021 – 2030 г., Националната стратегия за демографско развитие на населението на Република България 2012 – 2030 г. и Стратегическата рамка на Европейския съюз за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2021 – 2027 г. Агенцията ще реализира правителствената политика в областта на труда и заетостта, като акцентира върху съществените рискове и социалнозначими проблеми в труда, в т.ч. рискови производства и дейности, проверки на строителни обекти, предприятия със значително влияние върху нивото на трудовия травматизъм и др.

Съгласно приетите общоприложими разпоредби на Европейския съюз за програмен период 2021 – 2027 г. с приоритет ще се изпълняват ангажиментите за гарантиране на трудовите права на работещите и за противодействие на предизвикателствата, породени от социално-икономическата среда, като: масови уволнения, работа без трудови договори, неизплащане на възнаграждения и обезщетения, нарушения на законовите изисквания, отнасящи се до работното време, почивките и отпуските и др. В този контекст на приоритети контролните органи на ИА ГИТ ще осъществяват превенция срещу нерегламентираните практики, свързани с недеklarирания труд, в т.ч. работа без сключени писмени трудови договори и забавено изплащане на трудово възнаграждение.

В съответствие с нормативната рамка, определяща компетенциите на ИА ГИТ, изпълнението на Стратегическия план ще подпомогне работодателите и длъжностните лица в превенцията на професионалните рискове и законосъобразното наемане и използване на работната сила. Това ще доведе до повишаване на социално-икономическата удовлетвореност на страните в трудовия процес и обществото като цяло. Определянето на целите и мерките в Плана е в контекста на управление на промените в новия свят на труда, предизвикани от зелените, цифрови и демографски преходи. Мерките са съобразени и с превенцията на свързаните с работата злополуки и заболявания и стремежа към подход за „нулева смъртност“ („Vision Zero“) по отношение на свързаните с работата смъртни случаи, както и повишаване на подготвеността за реагиране на текущи и бъдещи здравни кризи.

Стратегическият план е съобразен с приоритетите и препоръките на Международната организация на труда, Европейския орган по труда, Комитета на старшите инспектори по труда и отразява резултатите от сравнението между опита и практиката на Агенцията и тези на сродни инспекции по труда от други държави.

Стратегическият план полага основите на годишното планиране на дейността на Агенцията в своя период на действие.

В интерес на обществото ИА ГИТ ще работи за подобряване на административното обслужване и качеството на цялостната си дейност в насока постигане на високи нива на удовлетвореност на гражданите и бизнеса. С цел развитие на институционалния си капацитет и подобряване на цялостното управление на качеството на дейността си за ефективно и ефикасно постигане на стратегическите и ежегодните си цели ИА "Главна инспекция по труда" въведе Общата рамка за оценка (CAF). Прилагайки модела, ИА ГИТ има амбицията да се развива по пътя на усъвършенстване на своето изпълнение. Чрез модела CAF се извърши вътрешна самооценка на състоянието и възможностите за развитие на Агенцията, при което бяха идентифицирани силните ѝ страни и бяха открити областите за подобрене и нужните стратегически мерки за организационно усъвършенстване, които намират отражение и в настоящия стратегически документ.

ВИЗИЯ

Успешно функциониращ пазар на труда, основан на адекватна и законосъобразна регулация на трудовите отношения.

МИСИЯ

Контрол, гарантиращ прилагането на трудовото законодателство във всички икономически дейности и насърчаване на действията, водещи до благополучие в труда.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Гарантиране качеството на дейността на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда.

За постигане на стратегическата цел ще се реализират следните оперативни цели:

Оперативна цел № 1: Осъществяване на ефективен контрол относно спазване на законодателството в областта на труда, държавната служба, трудовата мобилност и трудовата миграция и защита на трудовите права на уязвими групи работещи.

Тази цел ще се постигне чрез актуализирането и въвеждането в инспекционната практика на ИА ГИТ на единни методики за контрол в основните направления – трудови правоотношения, здравословни и безопасни условия на труд, трудовата мобилност и трудовата миграция и държавната служба.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
1.1 Прилагане на съвременни методи и системи за управление на контролната дейност на ИА ГИТ и гарантиране ефекта от нея.	1.1.1. Разработване и актуализиране на процедури и указания за инспектиране по основни направления на инспекционната дейност по прилагане на нормативни актове, чийто контрол се осъществява от ИА ГИТ.	Разработени нови процедури и указания; актуализирани действащи процедури и указания.	Разработени и/или актуализирани 10 бр. процедури и/или указания.	Оперативен риск.
	1.1.2. Управление на промените в новия свят на труда, предизвикани от зелените, цифрови и демографски преходи.	Включване в годишния план за дейността на ИА ГИТ на мерки, насочени към нововъзникващи рискове и дейности и/или рискови икономически сектори.	Извършени 5000 бр. проверки, насочени към нововъзникващи рискове и дейности и/или рискови икономически сектори.	Оперативен риск.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
	<p>1.1.3. Защита на трудовите права на работещи от уязвими групи – непълнолетни работници; работници с намалена работоспособност; работници с трайни увреждания; работници мигранти и др.</p>	<p>Включване в годишния план за дейността на ИА ГИТ на контрол, насочен към уязвими групи работещи. Изпълнение на задълженията на контролните органи, насочени към специалната закрила на непълнолетните и предварителната закрила при уволнение по Кодекса на труда.</p>	<p>Извършени 2000 бр. проверки на работодатели, насочени към гарантиране правата на уязвими групи работещи. Произнасяне по всяко постъпило искане за даване на разрешение.</p>	<p>Оперативен риск.</p>
	<p>1.1.4. Осъществяване на последващ контрол по изпълнение на приложените принудителни административни мерки (ПАМ).</p>	<p>Осъществен последващ контрол на не по-малко от 50% от приложените принудителни административни мерки.</p>	<p>Висок процент (над 50%) на изпълнените принудителни административни мерки на годишна база.</p>	<p>Оперативен риск.</p>
<p>1.2. Защита на трудовите права на работещите чрез противодействие на недекларирания труд.</p>	<p>1.2.1. Ограничаване на проявите на „сивата икономика“ чрез осъществяване на контрол по спазване на трудовото законодателство в рискови сектори и дейности по отношение на недекларирания труд.</p>	<p>Включване в годишния план за дейността на ИА ГИТ на мерки, насочени към противодействие на недекларирания труд.</p>	<p>Извършени 40 000 бр. проверки на работодатели, насочени към противодействие на недекларирания труд.</p>	<p>Оперативен риск.</p>
	<p>1.2.2. Развитие на сътрудничеството и обмена на информация с други контролни органи (НАП, НОИ и МВР) и със</p>	<p>Извършване на съвместни проверки с други контролни органи.</p>	<p>Извършени 2000 бр. съвместни проверки с органите на НАП, НОИ и МВР.</p>	<p>Оперативен риск.</p>

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
	социалните партньори.	Извършване на проверка по всеки постъпил сигнал от социалните партньори за нарушение на трудовото законодателство.	Извършени проверки по всички постъпили сигнали от социални партньори за нарушения на трудовото законодателство.	
	1.2.3. Повишаване на броя на обхванатите с инспекционната дейност работници и служители.	Повишен брой на обхванатите с инспекционната дейност работници и служители.	1 500 000 работници и служители, обхванати от контрола на годишна база.	Оперативен риск.

Оперативна цел № 2: Повишаване на информираността на заинтересованите страни за ползите от декларирания труд и спазване на изискванията на трудовото законодателство.

Чрез тази цел Агенцията поставя акцент върху дейности по превенция на нарушенията на трудовото законодателство чрез повишаване на информираността на работодатели, длъжностни лица и други заинтересовани страни в трудовия процес и създаване на култура на ангажираност за работа в декларираната икономика.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
2.1. Повишаване информираността на заинтересованите страни по спазване на трудовото законодателство.	2.1.1. Съчетаване на инспекционна и информационна дейност.	Провеждане на информационни кампании относно ползите от декларираната работа и спазване на правилата за здравословни и безопасни	Проведена поне една информационна кампания годишно относно ползите от декларираната работа или спазване на правилата за	Оперативен риск.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
		условия на труд.	здравословни и безопасни условия на труд.	
		Предоставяне на информационни материали за по-добро познаване на трудовото законодателство.	Предоставени 10 хил. бр. информационни материали на заинтересовани лица.	
	2.1.2. Консултиране на заинтересовани лица.	Изготвяне на отговори на постъпили писмени запитвания. Проведени устни консултации по телефон или на място в приемните на ИА ГИТ.	Изготвяне на отговор на всяко постъпило писмено запитване. Дадена консултация на всяко заинтересовано лице.	Оперативен риск.

Оперативна цел № 3: Повишаване на административния капацитет на Агенцията и квалификацията на служителите.

Тази оперативна цел обхваща управленските дейности, които ще допринесат за ефективното функциониране и институционалното утвърждаване на ИА ГИТ. Повишаването на административния капацитет на Агенцията е свързано с внедряването на съвременни системи за управление, изучаване опыта на сродните институции, както и утвърждаване на добрите практики в системата на Инспекцията по труда.

ИА ГИТ поема ангажимента да осигури подходящи условия за работа и професионално развитие на своите служители, за да бъдат те съпричастни към постигане на стратегическата цел на Агенцията. Стремежът на ИА ГИТ е да изгради високомотивиран и адаптивен човешки ресурс, отличаващ се с висок професионализъм и компетентност. Това ще се осъществи чрез продължаващо професионално обучение и актуализиране на документите за управление на човешките ресурси.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
3.1. Ефективна политика по повишаване на професионалната квалификация на служителите на ИА ГИТ.	3.1.1. Анализ за ефективността на прилаганите правила и процедури.	Актуализиране на вътрешните правила и процедури, свързани с управлението на човешките ресурси.	Разработени и/или актуализирани вътрешни правила и процедури, за които е установена необходимост.	Оперативен риск
	3.1.2. Поддържане на разработената в ИА ГИТ система за вътрешно обучение и повишаване квалификацията на служителите на ИА ГИТ, включително и чрез изпълнение на дейности по проекти, в които ИА ГИТ е бенефициент.	Провеждане на обучения на служителите на ИА ГИТ.	Проведени 30 бр. обучения на служителите на Агенцията.	

Оперативна цел № 4: Повишаване на общественото доверие в Инспекцията по труда.

С тази оперативна цел ИА ГИТ ще осигури публичност и прозрачност на своята дейност за защита трудовите права на работещите в Република България и ще повиши общественото доверие в институцията.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
4.1. Активно публично присъствие.	4.1.1. Медийно отразяване на дейността на ИА ГИТ чрез изготвяне и разпространение на прессъобщения; участия в събития, представляващи обществен интерес; национални	Разпространени прессъобщения, осигурена информация по всяко запитване от средства за масово осведомяване; участия на експерти на	Разпространени най-малко по две прессъобщения месечно. 50 бр. медийни публикации и дадени интервюта, свързани с	1) Оперативен риск 2) Информационен риск

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целова стойност)	Рискови области
	и международни инициативи в областта на инспектирането на труда.	Агенцията в събития, представляващи обществен интерес, национални и международни инициативи в областта на инспектирането на труда.	дейността на ИА ГИТ.	
	4.1.2. Поддържане на актуално съдържание на официалната интернет страница на ИА ГИТ.	Предоставяне на достъпна и актуална експертна информация на официалната интернет страница на ИА ГИТ.	Публикувани по минимум две прессъобщения на месец и други актуални информационни материали.	1) Оперативен риск 2) Информационен риск
4.2. Осигуряване на административно обслужване на гражданите в съответствие с въведените стандарти за качество и нормативните изисквания.	4.2.1. Прилагане на добри практики в областта на електронното управление при предоставяне на административни услуги.	Оптимизиране на процесите по заявяване и предоставяне на административни услуги в резултат на извършен анализ.	Анализ на необходимите действия за развитие на каналите за достъп до административно обслужване.	1) Оперативен риск 2) Информационен риск

Оперативна цел № 5: Осъществяване на активна международна дейност.

Тази цел е насочена към ефективното партньорство с Инспекциите по труда на други държави - членки на ЕС, Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Конфедерация Швейцария и трети страни, изразяващо се в обмен на информация, добри практики и опит. ИА ГИТ участва активно в съвместни дейности (вкл. международни събития и прояви) с организации и институции, които имат отношение към контрола по спазване на трудовото законодателство. Изпълнението на дейности по сключени двустранни споразумения за сътрудничество с международни органи е още едно проявление на активното международно сътрудничество на Агенцията.

Мерки	Дейности	Очаквани резултати	Индикатори (целева стойност)	Рискови области
5.1. Задълбочаване на взаимодействието между ИА ГИТ и контролните органи в рамките на ЕС и трети страни с оглед защита на трудовите права на мобилните работници	<p>5.1.1. Подкрепа, членство и участие в международни инициативи.</p> <p>5.1.2. Гарантиране изпълнението на сключени двустранни споразумения за сътрудничество със сродни институции от държави - членки на ЕС.</p> <p>5.1.3. Предоставяне на информация на сродни институции и консултантска помощ на български граждани, които полагат труд в други държави - членки на ЕС, ЕИП или трети страни.</p>	<p>Организиране или участие в международни събития и прояви.</p> <p>Организиране на дейности по сключените споразумения с цел обмяна на опит и добри практики за подобряване на действията за защита на трудовите права на мобилните работници.</p> <p>Обмен на информация чрез Информационната система за вътрешния пазар на Европейската комисия (IMI) и сайта за обмен на знания към Комитета на старшите инспектори по труда (SLIC-KSS).</p> <p>Организиране и предоставяне на консултантска помощ по трудови въпроси на българи в чужбина.</p>	<p>Организиране от ИА ГИТ най-малко 5 събития с международно участие.</p> <p>Участие на представители на ИА ГИТ в най-малко 20 международни работни срещи, семинари и събития.</p> <p>Участие на представители на ИА ГИТ в най-малко 5 бр. съвместни инициативи.</p> <p>Обмен на информация по най-малко 50 случая.</p> <p>Дадена консултация на всяко заинтересовано лице.</p>	<p>1) Оперативен риск</p> <p>2) Информационен риск</p> <p>3) Рискове на партньорството</p> <p>1) Оперативен риск</p> <p>2) Информационен риск</p> <p>3) Рискове на партньорството</p> <p>1) Оперативен риск</p> <p>2) Информационен риск</p> <p>3) Рискове на партньорството</p>